

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
Факультет економіки та екології моря

Кафедра фінансів

«ДОПУЩЕНО ДО ЗАХИСТУ»

Завідувач кафедру

професор, д.е.н. Рогов Г.К.

(науковий ступінь, вчене звання, П.І.Б. завкафедрою)

«18» червня 2025 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

на тему: «ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА»

Виконав: студентка групи 4441

Романець В.В.

(підпис)

Керівник роботи:

доцент кафедри фінансів, к.е.н.

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Приходько Н.В.

(підпис)

м. Миколаїв – 2025 р.

АНОТАЦІЯ

В кваліфікаційній роботі розкрито теоретичні основи оцінки фінансової стійкості підприємства. Здійснений аналіз фінансової стійкості ТОВ «Нова пошта» за 2022-2023 рр. Надані шляхи підвищення фінансової стійкості ТОВ «Нова пошта».

Ключові слова: фінансова стійкість підприємства, показники фінансової стійкості, запас фінансової стійкості.

ANNOTATION

The qualification work reveals the theoretical foundations for assessing the financial stability of an enterprise. An analysis of the financial stability of LLC "Nova Poshta" for 2022-2023 is carried out. Ways to improve the financial stability of LLC "Nova Poshta" are provided.

Keywords: financial stability of an enterprise, indicators of financial stability, financial stability margin.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	8
1.1. Сутність поняття «фінансова стійкість підприємства» та фактори, що на неї впливають	8
1.2. Методи оцінки фінансової стійкості підприємства.....	15
1.3. Законодавчі та інформаційні джерела оцінки фінансової стійкості підприємства.....	23
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА (НА ПРИКЛАДІ ТОВ «НОВА ПОШТА»).....	29
2.1. Загальна характеристика підприємства	29
2.2. Аналіз показників фінансової стійкості підприємства	36
2.3. Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства.	45
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТОВ «НОВА ПОШТА»)	54
3.1. Основні напрямки підвищення фінансової стійкості підприємства.	54
3.2. Розробка прогностної фінансової звітності підприємства	59
ВИСНОВКИ.....	69
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	73
ДОДАТКИ.....	79

ВИСНОВКИ

В результаті дослідження теоретичних і практичних аспектів оцінки фінансової стійкості підприємства можна зробити наступні висновки:

1. Фінансова стійкість підприємства формується в процесі операційної, фінансової та інвестиційної діяльності. Вона дає фінансову незалежність від інвесторів та кредиторів та характеризується співвідношенням позикових та власних коштів підприємства.

2. На фінансову стійкість підприємства впливають як внутрішні так і зовнішні фактори, серед найбільш впливових виділяють наступні: нестабільність законодавства, інфляція, політична нестабільність, неефективний менеджмент та фінансова стратегія, велика частка позикового капіталу.

3. Для оцінки фінансової стійкості підприємства застосовується комплексний підхід, що охоплює три основні групи показників. До них належать абсолютні показники, які відображають рівень забезпеченості виробничих запасів джерелами їх формування. Другу групу складають відносні коефіцієнти, що характеризують співвідношення між різними статтями активу та пасиву балансу підприємства. Третьою важливою складовою є поріг рентабельності та запас фінансової стійкості, які відображають здатність підприємства протистояти негативним ринковим коливанням. Для отримання повної «картини» про фінансову стійкість підприємства, до його аналізу також треба додати оцінку ліквідності та платоспроможності.

4. Інформаційною базою для аналізу фінансової стійкості є його фінансова звітність, порядок складання якої передбачено НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013р. № 73. Основною звітністю для аналізу виступають: Баланс (Звіт про фінансовий стан) та Звіт про фінансові результати.

5. Проведений аналіз фінансової стійкості ТОВ «Нова Пошта» за 2022-2023 роки дозволяє зробити наступні висновки:

5.1. За досліджуваний період спостерігається позитивна тенденція зростання валюти балансу підприємства, яка збільшилася на 71,15 %. В структурі активів відбулося збільшення частки необоротних активів та зменшення частки оборотних активів. Це свідчить про зміщення акценту в діяльності підприємства на довгострокові інвестиції та оновлення основних засобів.

5.2. Зростання вартості майна ТОВ «Нова пошта» за 2022-2023 роки відбулося в результаті зростання вартості власного і позикового капіталів. Власний капітал підприємства за цей період збільшився на 111,71 %. Позиковий капітал збільшилася на 50,92 %. Отже, відбулося незначне підвищення фінансової стійкості ТОВ «Нова Пошта».

5.3. Збільшення величини власного капіталу як у 2022, так у 2023 роках було пов'язане зі зростанням нерозподіленого прибутку. Якщо на кінець 2022 року нерозподілений прибуток становив 6484117 тис. грн., то на кінець 2023 року він збільшився на 2992236 тис.грн. та складає 9476353 тис.грн. Все це свідчить про прибуткову діяльність ТОВ «Нова Пошта».

5.4. Компанія значною мірою покладається на позиковий капітал, що збільшує фінансовий ризик. Позиковий капітал ТОВ «Нова Пошта» представлений довгостроковими зобов'язаннями, поточними зобов'язаннями за розрахунками, та короткостроковими кредитами. Підприємство мало короткострокові кредити в розмірі 76000 тис. грн. тільки на кінець 2022 року. Питома вага довгострокових зобов'язань в загальній вартості капіталу зменшилась з 28,87% до 23,10 %, що свідчить про зростання фінансових втрат, підвищення ризику ліквідності та зниження фінансової стійкості підприємства. Така стратегія компанії можлива у короткостроковій перспективі, але в довгостроковій все одно необхідно прагнути до збалансованої структури капіталу.

5.5. Оцінка фінансової стійкості ТОВ «Нова Пошта» за абсолютними показниками показала, що протягом 2022–2023 років підприємство мало кризовий фінансовий стан. Це проявляється у недостатньому забезпеченні поточної фінансово-господарської діяльності стабільними джерелами фінансування. Як наслідок, виникає загроза банкрутства, а поновлення запасів здійснюється за рахунок коштів, отриманих внаслідок сповільнення оборотності кредиторської заборгованості. Крім того, спостерігається негативна тенденція збільшення дефіциту як власного оборотного капіталу, так і основних джерел формування запасів.

5.6. Розрахунок відносних показників фінансової стійкості ТОВ «Нова Пошта» повністю підтвердив висновки, отримані в результаті аналізу абсолютних показників. Зокрема, всі коефіцієнти, що характеризують структуру капіталу, свідчать про низький рівень фінансової стійкості підприємства. Крім того, відносні показники, що відображають забезпеченість оборотних активів, запасів власним оборотним капіталом, мають від'ємні значення, що вказує на його відсутність у підприємства.

5.7. Розрахунок запасу фінансової стійкості ТОВ «Нова Пошта» в 2022–2023 роках показав, що спостерігається позитивна тенденція його зростання. Запас фінансової стійкості підвищився з 12,54 % до 15,58 % за весь досліджуваний період, що означає більший буфер проти потенційного зниження доходу до того, як компанія досягне точки беззбитковості.

5.8. Аналіз ліквідності балансу показав, що баланс підприємства є неліквідним і при цьому немає власного оборотного капіталу. Коефіцієнти ліквідності та платоспроможності загалом не відповідають нормативним значенням, що вказує на неплатоспроможність підприємства.

6. В третьому розділі кваліфікаційної роботи були запропоновані основні заходи щодо підвищення фінансової стійкості ТОВ «Нова Пошта»:

- розробка оптимальної політики управління капіталом;
- оптимізація управління автопарком за допомогою GPS-моніторингу для зменшення витрат на паливо;

- використання альтернативних джерел електричної енергії для зменшення фінансових витрат на комунальні послуги;
- впровадження нових підходів для ведення господарської діяльності: факторинг, систем RPA, BI, блокчейн-технологій;
- перегляд та зміна графіків розрахунків з постачальниками;
- диверсифікація джерел фінансування;
- імплементація нової системи фінансового менеджменту, що включає розробку та впровадження системи фінансового прогнозування та планування на підприємстві, систему ефективного управління оборотними коштами (запасами, дебіторською заборгованістю, грошовими коштами), кредиторською заборгованістю.

7. Була розроблена прогнозована фінансова звітність ТОВ «Нова Пошта» на 2024 рік та на її основі здійснена оцінка фінансової стійкості підприємства. В результаті такої оцінки було визначено, що компанія підвищить свою фінансову стійкість.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Чернавський К. Фінансова стабільність підприємства як основна передумова для стійкої здібності розвитку економіки. *Regional Formation and Development Studies*. 2020. №. 3 (8). С.36-46. URL: <https://e-journals.ku.lt/journal/RFDS/article/2616/file/pdf>
2. Римак І., Іванов М. Стратегія управління кредитами для забезпечення фінансової стійкості підприємств пакувальної галузі. *Economics, Finance and Management Review*. 2024. № 3 (19). С. 22-31 URL: <https://doi.org/10.36690/2674-5208-2024-3-22-31>
3. Магопець О.А., Шалімова Н.С., Черновол О.М. Фінансовий аналіз. Центральноукраїнський національний технічний університет. 2022. С. 122. URL: <https://dspace.kntu.kr.ua/server/api/core/bitstreams/4c90838a-0458-4495-8ee4-99315ea851c4/content>
4. Чемчикаленко Р., Майборода О., Линьова А. Особливості аналізу та аналізу фінансової стійкості підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2019. № 32. С. 379–385. URL: http://www.marketinfr.od.ua/journals/2019/32_2019_ukr/57.pdf
5. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства: затверджені наказом Міністерства економіки України від 19.01.06 № 1. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0014665-06>
6. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика. Київ «Центр учбової літератури». 2009. С. 328. URL: ISBN978-966-364-848-4.
7. Шелудько В.М. Фінансовий менеджмент. Київ «Знання». 2013. С. 15. URL: http://moodle.nati.org.ua/pluginfile.php/15912/mod_resource/content/1/SheludkoFin.pdf

8. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства. Київ «Знання». 2010. С. 654. URL: <https://westudents.com.ua/glavy/17853-glava-16-analz-fnansovo-stykost-pdprimstva.html>

9. Вівчар О. Й., Кос Т. Ю. Сучасні методи оцінювання фінансової стійкості підприємства. *Молодий вчений*. 2023. №4 (116). С. 115-119. URL: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2023-4-116-23>

10. Русіна Ю.О., Полозук Ю.В. Економічна сутність фінансової стійкості підприємства та фактори, що на неї впливають. *International scientific journal*. 2015. № 2. С. 91–94. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=mnj_2015_2_18

11. Юхименко П.І., Федосов В.М., Лазебник Л.Л. та ін.. Теорія фінансів. Київ «Центр учбової літератури». 2010. С. 576. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/32613769.pdf>

12. Стригуль Л. С. Теоретико-методичне забезпечення визначення фінансової стійкості підприємств різних організаційно-правових форм в умовах мінливого середовища. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2016. № 6. С. 64-67. URL: https://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2016_6%283%29_16

13. Костриченко В., Карпінська М. Виробнича та фінансова стійкість підприємства: оцінка та підтримка. *International Journal of New Economics and Social Sciences*. 2016. № 2 (4). С. 78-91 URL: <https://ijoness.com/seo/article/01.3001.0010.3910/en>

14. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства: затверджені наказом Міністерства економіки України від 19.01.06 № 1. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0014665-06>

15. Подольська В. О., Яріш О.В. Фінансовий аналіз. Київ «Центр навчальної літератури» 2011. С. 488.
16. Пігуль Н.Г., Клименко А.В., Пігуль Є.І. Аналіз фінансової стійкості підприємств України. *Класичний приватний університет*. 2019. № 1(12). С. 186-190. URL: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2019/1_12_uk/35.pdf
17. Савельєва А. О. Фінансова стійкість суб'єкта господарювання та фактори, що впливають на неї. *Регіональна економіка*. 2018. № 2. С. 144- 152. URL: <https://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/21156/3806.pdf?sequence=1>
18. Мельник С. Управління фінансовою безпекою підприємств: теорія, методологія, практика. Львів «Растр-7». 2020. С. 135-171. URL: http://library.megu.edu.ua:8180/jspui/bitstream/123456789/4407/1/2020-Mel%27nyk_%d0%bc%d0%be%d0%bd%d0%be%d0%b3%d1%80%d0%b0%d1%84%d1%96%d1%8f.pdf
19. Сак Т.В., Шепелюк Н.П. Діагностика фінансової стійкості підприємства: методологія та практика застосування. *Economic journal Odessa polytechnic university*. 2023. №4 (26). С. 37-44. URL: <https://economics.net.ua/ejopu/2023/No4/37.pdf>
20. Наконечний В. Планування прибутку підприємства при визначенні стратегії його розвитку. *Науковий вісник*. 2017. № 17. С. 164.
21. Шуміло О. С., Курочка А. С. Ліквідність і платоспроможність підприємства та методи їх аналізу. *Бізнесінформ*. 2023. № 4. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-4-105-111>
22. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. Фінансовий аналіз. Полтава «Астроя». 2020. С. 138.
23. Ковалевська А. В. Критичний аналіз методів оцінки фінансового стану підприємства. *Бізнесінформ*. 2012. №3. С. 348. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=binf_2012_3_46

24. Козлова О. С. Методика оцінки фінансової стійкості підприємства. *Науковий журнал «Молодий вчений»*. 2017. № 10 (50). С. 914-917. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/79931/1/Zhaden.pdf>
25. Школьник І.О., Боярко І.М., Дейнека О.В. Фінансовий аналіз. Київ «Центр учбової літератури». 2016. С. 368.
26. Докієнко Л. Концептуальні підходи до комплексної діагностики фінансової стійкості підприємства. *Підприємництво та інновації*. 2020. № 14. С. 25-31. <https://doi.org/10.37320/2415-3583/14.5>
27. Цеслів О. В., Ясковець В. О. Моделювання та оцінка фінансової стійкості підприємства. *Причорноморські економічні студії*. 2023. № 79. С. 217–224. URL: http://bses.in.ua/journals/2023/79_2023/2.pdf
28. Методика проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану неплатоспроможних підприємств і організацій: затверджена Наказом Агенства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій від 27.06.1997 року № 81. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-97#Text>
29. Тютюнник Ю.М., Тютюнник С.В. Моделювання факторів формування запасу фінансової стійкості підприємства. *Міжнародна науково-практична конференція*. 2021. С. 306-309. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/01/306.pdf>
30. Кривдюк А.В., Яцишина С.Є. Дослідження економічної категорії платоспроможності підприємства *Економічний простір*. 2008. № 15. С. 185-190.
31. Скакун Л.А. Фінансова звітність-основне джерело фінансової інформації. *Облік і фінанси АПК: освітній портал*. URL: <https://magazine.faaf.org.ua/finansova-zvitnist-osnovne-dzherelo-finansovoi-informacii.html>
32. Кодекс України з процедур банкрутства : Закон України № 2597-VIII від 18.10.18. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2597-19> (дата звернення 10.05.2024).

33. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства : затверджені наказом Міністерства економіки України від 19.01.06 № 1. URL: Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0014665-06>

34. Методика проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану неплатоспроможних підприємств і організацій: затверджена Наказом Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій від 27.06.97 № 81. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0288-97>

35. Методика аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки: затверджена наказом Міністерства фінансів України від 14.02.2006 № 170. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0332-06>

36. Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій: затверджена Наказом Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій від 23.02.98 № 22. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0214-98>

37. Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації: затверджене наказом Міністерства фінансів України від 26.01.2001 № 49/121. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0121-01>

38. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999р. №996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

39. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013р. № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#n17>

40. Васьківська К.В., Сич О.А. Фінансовий менеджмент: навч.посібник. Львів «ГАЛИЧ-ПРЕС». 2017. С. 237. URL: <https://financial.lnu.edu.ua/wp->

<content/uploads/2015/10/%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D0%A4%D0%9C-30.pdf>

41. Інформаційна база про компанію ТОВ «Нова пошта». URL: <https://clarity-project.info/edr/31316718>.

42. Історія досягнень ТОВ «Нова пошта» за 2024 рік. URL: <https://novaposhta.ua/news/rubric/2/id/12326>

43. Історія розвитку ТОВ «Нова пошта». URL: https://novaposhta.ua/istoriya_kompanii

44. Звіт про управління ТОВ «Нова пошта» за 2023 рік. URL: <https://static.novaposhta.ua/sitecard/misc/doc/%D0%97%D0%B2%D1%96%D1%82%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D1%83%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%BD%D1%8F%202023.pdf>

45. Шушакова І., Зябченкова Г., Кузуб М. Концепції зближення систем бухгалтерського обліку та фінансового звітування. *Економіка та суспільство*. 2021. № 30. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/610>

46. Фінансова звітність ТОВ «Нова пошта» за 2021 рік. URL: <https://static.novaposhta.ua/sitecard/misc/doc/%D0%A4%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%B7%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C%202021.pdf>

47. Фінансова звітність ТОВ «Нова пошта» за 2022 рік. URL: <https://static.novaposhta.ua/sitecard/misc/doc/Financial%20statement%20for%202022.pdf>

48. Фінансова звітність ТОВ «Нова пошта» за 2023 рік. URL: <https://static.novaposhta.ua/sitecard/misc/doc/%D0%A4%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%B7%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C%202023.pdf>

49. Халатур С.М., Бровко Л.І., Моруга Т.О. Методологія оцінки ліквідності та платоспроможності сільськогосподарських підприємств.

Економіка та держава. 2017. № 12. URL:
http://www.economy.in.ua/pdf/12_2017/13.pdf

50. Пожар Є. П. Шляхи оптимізації фінансової стійкості підприємства в період кризи. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія"*. 2021. № 21 (49). С. 88-93. DOI: [https://doi.org/10.25264/2311-5149-2021-21\(49\)-88-93](https://doi.org/10.25264/2311-5149-2021-21(49)-88-93)

51. Ізмайлова К. В., Боліла Н. В. Моделі прогнозування втрати фінансової стійкості як складова системи економічної безпеки підрядних будівельних підприємств. *Шляхи підвищення ефективності будівництва в умовах формування ринкових відносин*. 2021. № 38. С. 225-234. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/shpebfrv_2018_38_27.

52. Рак Р. В., Раєнок А. А. Управління фінансовою стійкістю комерційного підприємства в умовах воєнного стану. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2021. № 9. С. 24-31. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2057-2023-9-8915>.

53. Малахова В.М., Скінтей Л.Ф. Етапи та методи прогнозування показників проєктованих фінансових звітів. Кіровоградський національний технічний університет. 2019. URL: <https://dspace.kntu.kr.ua/server/api/core/bitstreams/a9253203-6846-44fd-89a8-231fd71ea80a/content>